

Zöldség – gyümölcs

XI. évfolyam / 12. szám

2007. 07. 02.

25-26. hét

Zöldség-gyümölcs piaci jelentés:

Néhány, hazai piacokért versenyző
belföldi termesztésű, illetve más
országokból származó termék piaci
ára 2 old.

A málna piaci elemzése 3-6. old.

6-7./ táblázat:

Nagykőrösi Úti Nagybani Piac árai 8-9. old.

8./ táblázat:

Nettó értékesítési árak néhány
európai nagybani piacon 10. old.

1-7/ ábra, 1-5. /táblázat:

Piaci folyamatok elemzése

Készítette: Szente-Orbán Csaba
Varga Viktória

Fordítás: Keresztessyné Mohr Katalin

KIADÓ:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piac-árinformációs Szolgálat
Magyarország H-1093
Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (00 36) 1-476-3285
Fax: (00 36) 1-217-1812

**Néhány, a hazai piacokért versenyző
belföldi termesztésű, illetve más
országokból származó termék piaci ára**

A belföldi termesztésű **zöldségfélék** közül a **töltenivaló paprika** ára mérettartománytól függetlenül 23%-kal, a **padlizsáné** 16%-kal, a **kígyóborkáé** 11%-kal csökkent a 26. héten (1. táblázat).

1. táblázat

Néhány zöldségfaj termelői ára a Budapesti Nagybeni Piacon (Ft/kg)

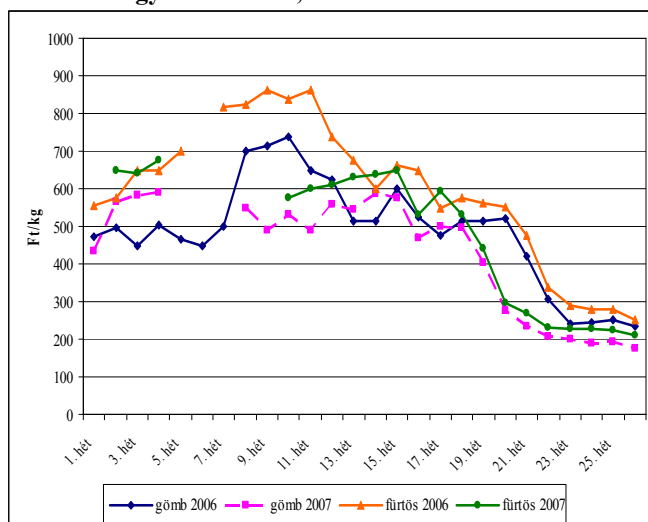
	2007. 25. hét	2007. 26. hét	2007. 26. hét / 2007. 25. hét [%]
Tv paprika 30-70 mm	230	180	78,3
Tv paprika 70 mm feletti	285	220	77,2
Padlizsán 70 mm feletti	420	350	83,3
Kígyóborka 400-500 gr.	135	120	88,9

Forrás: AKI PÁIR

Külpiacról származó **paradicsom** már nincs a Budapesti Nagybeni Piac választékában, a hazai paradicsom termelői ára pedig tovább csökkent. Az árváltozás tendenciája az elmúlt évben is hasonló volt, az aktuális árszint azonban alacsonyabb a tavalyinál (1. ábra).

1. ábra

A belföldi termesztésű paradicsom ára a Budapesti Nagybeni Piacon, 2006-2007. 1-26. hét

Forrás: AKI PÁIR

A magyar **sárgadinnye** termelői ára 54%-kal, az olasz termék nagykereskedelmi ára pedig 37%-kal lett alacsonyabb a 26. héten, az előző héthez képest.

A magyar **görögdinnye** belépése a piacra, a versenytársnak számító görög termék piaci árában is jelentős csökkenést (20%) eredményezett (2. táblázat).

2. táblázat

A belföldi és a külpiaci görögdinnye ára a Budapesti Nagybeni Piacon (Ft/kg)

Származási hely	19. hét	20. hét	21. hét	22. hét	23. hét	24. hét	25. hét	26. hét
Görögország	-	-	223	210	146	127	125	98
Izrael	250	-	-	-	-	-	-	-
Jordánia	250	-	-	-	-	-	-	-
Irán	200	192	180	180	-	-	-	-
Olaszország	-	-	-	-	-	129	-	-
Spanyolország	252	220	-	-	-	-	-	-
Törökország	210	200	200	190	-	-	-	-
Magyarország	-	-	-	-	-	-	-	87

Forrás: AKI PÁIR

A **belföldi termesztésű gyümölcsfélék** kínálatában megjelent a **szeder**, 1600-2000 Ft/kg-ért és a **szilva**. Egyre változatosabb mérettartományban kapható az **őszibarack**. A külpiaci (olasz) felhozatal mellett megjelent a belföldi **nektarin**, melynek a 25. heti piacra lépési ára, egy hét elteltével közel 30%-kal lett alacsonyabb. A belföldi termesztésű tavalyi **alma** tárolási készlete kimerült, de már kapható a nyári alma. Ezen kívül olasz kilogrammos kiserelésű, illetve chilei és kínai darabos értékesítésű termék vásárolható. Belföldi termesztésű **körtéből** kapható már a nyári körte – mely tavaly július végén jelent meg –, választék bővítésként pedig argentin kilogrammos és darabos kiserelésű gyümölcs is. Belföld **meggyből** „Érdi”, Pándy” és „Újfehértói” is kapható már, 250-280 Ft/kg közötti termelői áron.

A málna piaci elemzése

A világ legjelentősebb málnatermesztői között Oroszországot, Szerbiát (korábban Szerbia-Montenegró), az Egyesült Államokat, Lengyelországot és Németországot tartjuk számon.

Szerbia, Oroszország után a második legnagyobb termelő. Az éghajlati körülmények a hegyek között, 500-600 méterre a tengerszint fölött kedveznek a málnatermesztésnek. A termelés kisüzemekben történik, az átlagos farmméret 0,2 hektár, s összesen körülbelül 80 ezer gazda foglalkozik málnatermeléssel. A betakarítás kézi, nem megoldott az öntözés, és alig használnak bármely más inputot (növényvédő szer, műtrágya stb.). Tekintettel arra, hogy 90%-ban egy fajtát termesztnek, rövid időre koncentrálnak a betakarítás időszaka (6 hét). Ez növeli a termelés kockázatát, és átmeneti túlkínálatot idézhet elő, ami lenyomhatja az árakat. A megtermelt mennyiség 90%-a fagyasztásra kerül. A belföldi fagyasztó-kapacitás a teljes mennyiséget le tudja fagyasztani, de annak hosszú távú tárolását már nem tudja megoldani. A szerb málna legnagyobb vetélytársa az európai piacon a lengyel gyümölcs.

A 2004-es EU bővítést követően **Lengyelország** lett az EU legnagyobb málnatermesztője. A termelés 75%-a 0,1-1,0 hektáros ültetvényeken történik. Lengyelországban több mint 50 ezer málnatermelő van, de ebből csak 400 termel 2 hektárnál nagyobb területen. Az idei évben, a lengyel gyümölcsösökben nagy károkat okoztak a kora tavaszi fagyok, szakértők szerint a málna esetében 20-30%-os terméseszköken várható. Piaci elemzők arra számítanak, hogy 2007-ben az alacsonyabb termésmennyiség miatt a málnapiac keresleti jellege erősödni fog.

Németországban a termelői

szervezetek közlése szerint 2007-ben 5%-kal növelték a málnatermesztő területet. Németország déli területein (Rajna völgy), 2007-ben, már június 1-én megkezdődött a málna betakarítása, az előző évhez képest két héttel korábban. A magas kezdőárak csökkenni fognak a szezon kiteljesedésével.

Az **Európai Unióban** a málnatermesztés főleg Közép- és Észak-Európában koncentrálnak, de kismértékben a dél-európai országokban is termesztik. Az Unió összes termésmennyisége a 2004-es csatlakozást követően ugrásszerűen megnőtt, mert az új tagállamok közül Lengyelország és Magyarország nagy málnatermesztőnek számít. Az Európai Unióban, ebben a két országban termesztnek málnát kifejezetten a feldolgozóipar számára (5. ábra). Az Unió legnagyobb fagyasztott málna importőrei: Németország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Nagy-Britannia és Svédország.

A fagyasztott termékpiacon egyre jelentősebb versenytárs a kontinensen kívüli országok közül, Chile és Kína. Az előbbi kiváló környezeti feltételeinek és korszerű hűtőkapacitásának, az utóbbi olcsó munkaerejének köszönhetően képes betörni az európai piacra.

A **magyarországi** málnatermés és termőterület csökkenésének egyik legjelentősebb oka, hogy a korábban nagyméretű ültetvényeken szinte már alig folyik termelés. Az összes málnaültetvény 43%-a 0,3 hektárnál kisebb, ezeken pedig nehéz minőségi és mennyiségi szempontból is versenyképes árualapot előállítani.

A 2000-ben megtermelt közel 20 ezer tonnához képest, 2006-ban 7 ezer tonnát takarítottak be a hazai ültetvényekről.

Hazánkban a friss málna külkereskedelmi mérlege, a 2003-2006-os éveket tekintve pozitív (3. táblázat). A beszállítások főleg Lengyelországból és Szerbia-Montenegróból

származtak, a lényegesen nagyobb arányú kiszállításaink pedig meghatározó mértékben Ausztriába és Németországba irányultak.

3. táblázat

A friss málna külkereskedelme (tonna)

	Beszállítás	Kiszállítás
2003	341	704
2004	242	1200
2005	572	1261
2006	13	396

Forrás: KSH

Mivel a málna a betakarítást követően gyorsan romlik, így nehezen szállítható frissen. Ebből adódik, hogy Magyarország fagyaszott málna kiszállítása jelentősebb - és az összes málnakivitelen belüli aránya folyamatosan nő -, mint a friss terméké. A külkereskedelmi mérleg ebben az esetben is pozitív (4. táblázat).

4. táblázat

A fagyaszott málna külkereskedelme (tonna)

	Beszállítás	Kiszállítás
2003	339	2974
2004	1309	2381
2005	521	2678
2006	869	3632

Forrás: KSH

A beszállítások döntő hányadát a szerbia-montenegrói fagyaszott málna tette ki, míg Magyarország célpiacai között Svédországot, Németországot, Ausztriát, Finnországot és Svájcot találhattuk.

Az elmúlt négy évben a különböző feldolgozottságú málna külkereskedelmét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a friss málna kiszállított mennyisége 2006-ban volt a legalacsonyabb, a fagyaszott málnáé pedig – ezzel ellenkezőleg –, a legmagasabb.

Ezzel van összhangban, hogy az összes értékesítés több mint fele 2005-ben már feldolgozásra került (5. táblázat).

5. táblázat

A málna felvásárlásának alakulása (ezer tonna)

	2004	2005	2006
Termésmennyiség	8	7	7
Összes értékesítés	5,5	5	..
ebből:			
Feldolgozásra	2,8	3,9	..
Saját fogyasztásra	1,3	0,4	..

Forrás: KSH

A belföldi kínálat mellett nem jellemző a külpiacon friss málna jelenléte a Budapesti Nagybani Piacon.

A 2005-2006-es évekhez képest idén két héttel korábban – a 23. héten – került piacra a málna. A 26. héten a 2007. évi ár valamivel a 2006. évi alá süllyedt, aminek oka elsősorban az, hogy idén, a szóban forgó hét a málnaszezonnak már csaknem a közepét jelenti, míg az előző évben a 26. hét még csak a szezon kezdete volt. A málna termelői ára várhatóan egy-két héten belül eléri ez évi mélypontját, és becsléseink szerint magasabb lesz a 2005. és 2006. évi legalacsonyabb árhoz képest (2. ábra).

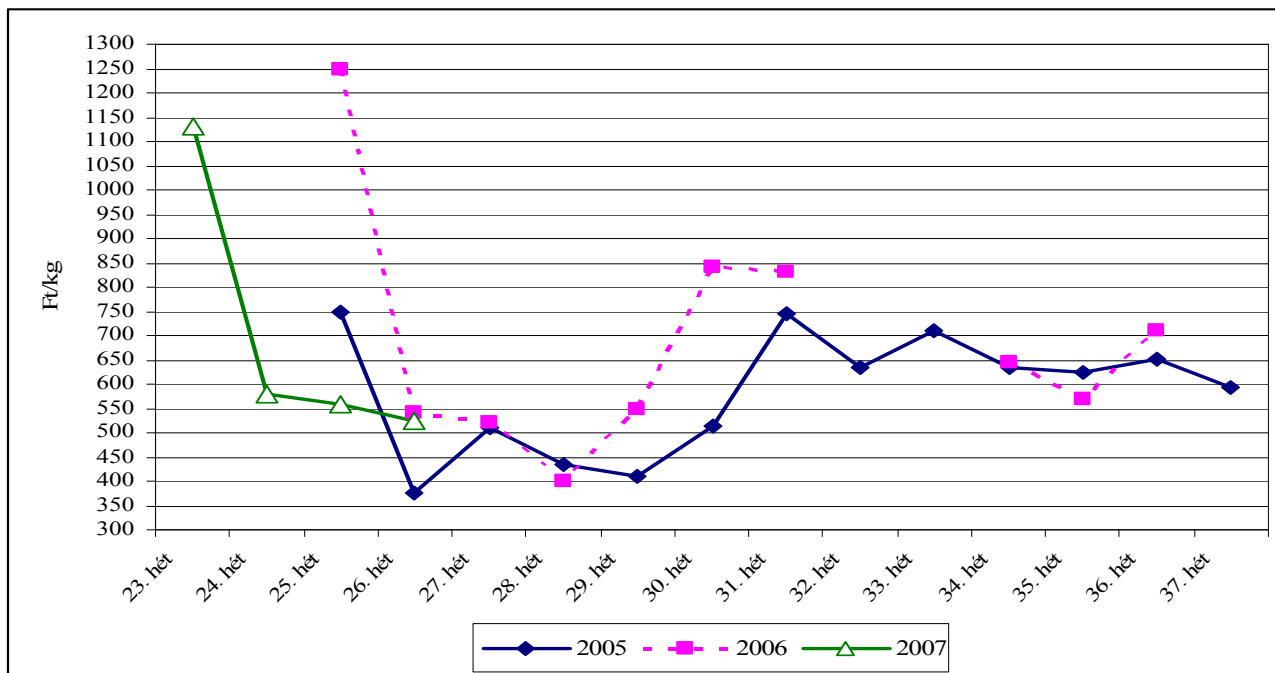
Magyar málnát a 25. héttől lehet kapni a bécsi nagybani piacon, a belföldi (osztrák) és a spanyol málna riválisaként. Az osztrák málnát 748-2243 Ft/kg-os, a spanyolt 997-1246 Ft/kg-os áron kínálják, míg a magyar gyümölcsöt 997-1121 Ft/kg-ért értékesítik.

Az elemzéshez felhasznált nemzetközi anyagok forrásai:

- Report from the Comission to the Council and the Europaen Parliament on the situation of the sector of soft fruits and cherries intended for processing. Brüsszel 2006 június 28
- Official Journal
- www.fruchtportal.de 2007 május 15
- exporthelp.europa.eu statisztikai adatbázis
- Eurostat
- Eva Würtenberger Strauchbeeren – Durchschnittliche Ernte steht bevor. ZMP-Marktblick Obst & Gemüse 2007 május 31

2. ábra

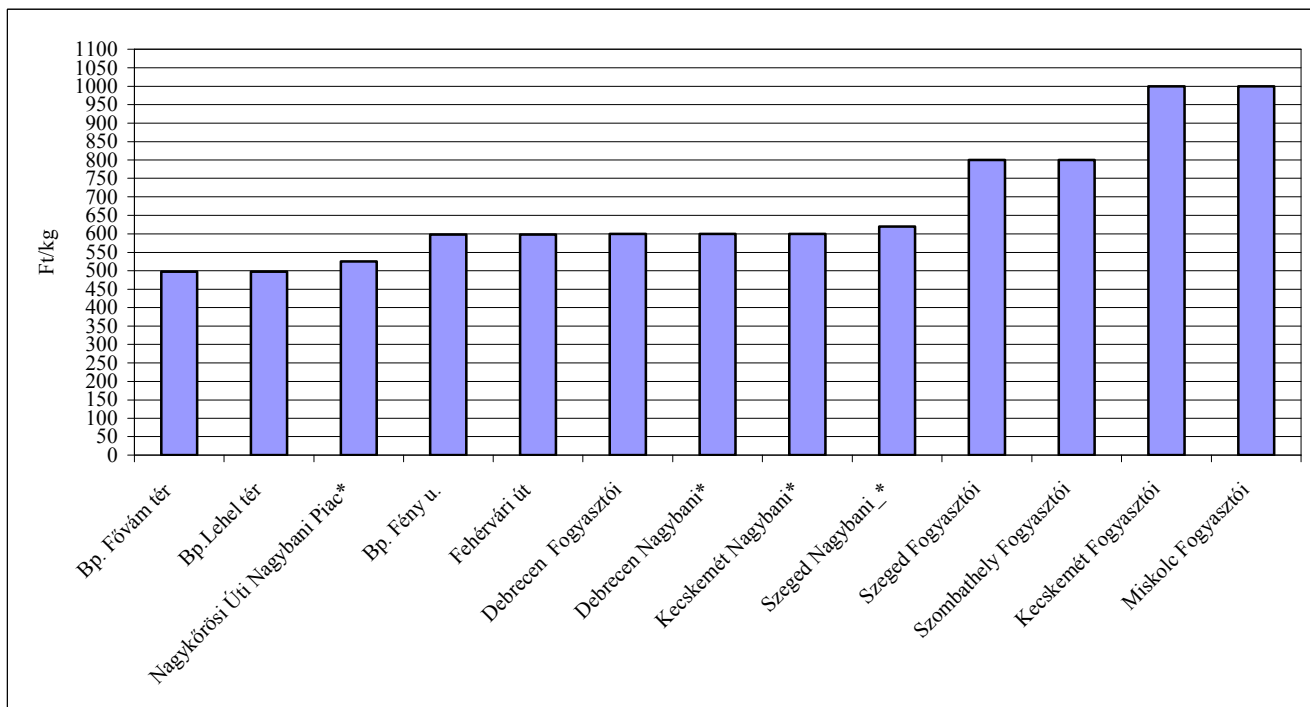
A belföldi termesztésű málna termelői ára a Budapesti Nagyban Piacon
2005-2007

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

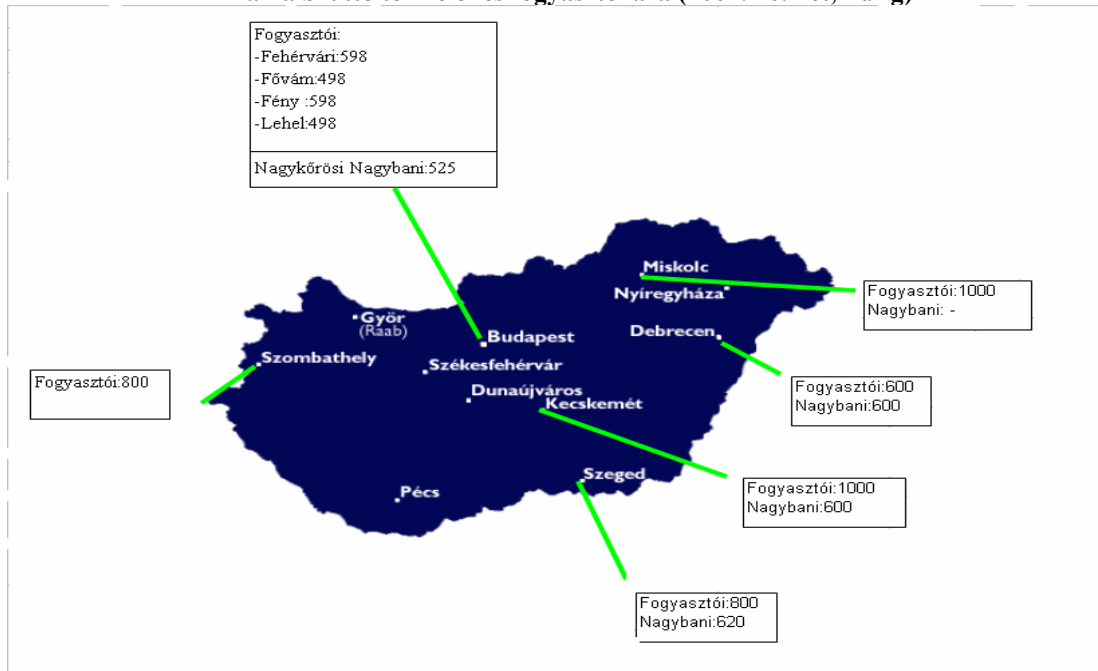
A málna bruttó termelői* és fogyasztói ára (2007. 26. hét, Ft/kg)

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

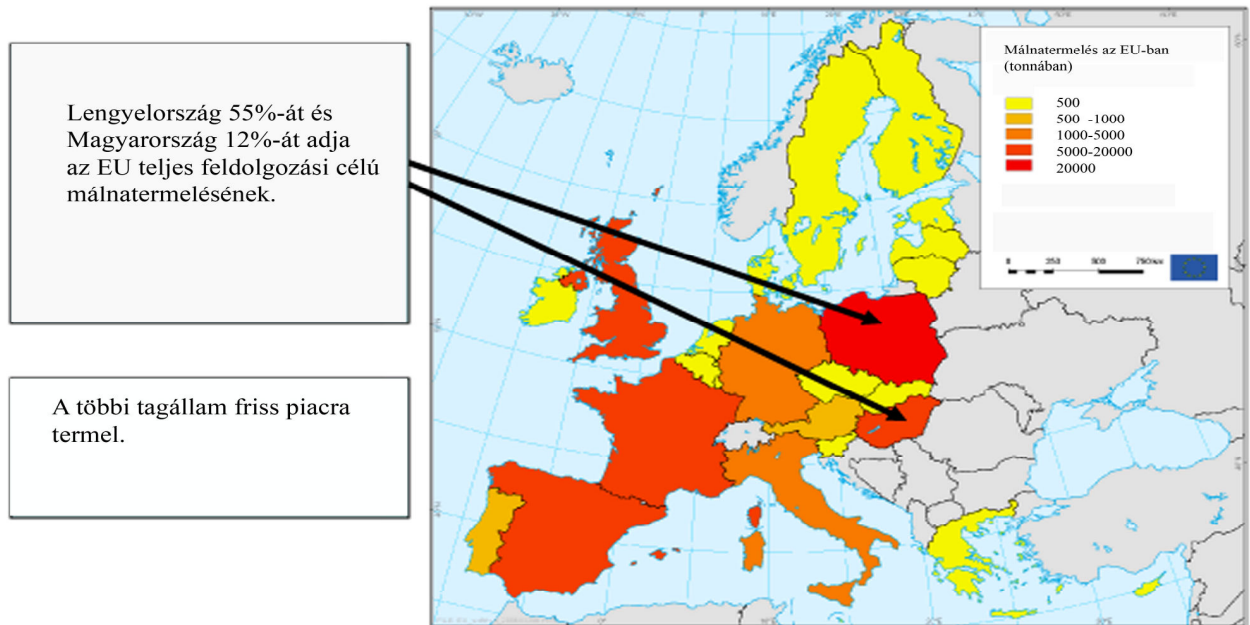
A málna bruttó termelői és fogyasztói ára (2007. 26. hét, Ft/kg)

Forrás: AKI PÁIR

5. ábra

Az Unió málnatermesztésének adatai 2006.

Forrás: Bizottsági jelentés 2006.

I. osztályú, belföldi zöldség-és gyümölcs termékek leggyakoribb termelői ára
a Budapesti Nagyban Piacon

Faj	Fajta/Típus	Méret	Kiszerezés	2006. 26. hét	2007. 25. hét	2007. 26. hét	2007. 26. hét / 2006. 26. hét [%]	2007. 26. hét / 2007. 25. hét [%]
Paradicsom	gömb	40-47 mm	Ft/kg	225	180	170	75,6	94,4
		47-57 mm	Ft/kg	245	205	180	73,5	87,8
	Fürtös	47 mm+	Ft/kg	265	235	220	83,0	93,6
		40-47 mm	Ft/kg	240	215	200	83,3	93,0
Paprika	TV édes p.	30-70 mm	Ft/kg	320	230	180	56,3	78,3
		70 mm+	Ft/kg	380	285	220	57,9	77,2
Uborka	Kígyó	400-500 gr	Ft/kg	75	135	120	160,0	88,9
	Berakó (fürtös)	6-9 cm	Ft/kg	135	120	100	74,1	83,3
		9-14 cm	Ft/kg	80	100	80	100,0	80,0
Sárgadinnye	sárgahúsú	-	Ft/kg	280	220	100	35,7	45,5
Görögdinnye	Magvas-Gömb-csíkos	-	Ft/kg	-	-	80	-	-
	Magvas-Gömb-sötétz	-	Ft/kg	-	-	90	-	-
	Magvas-Hosszú-csíkos	-	Ft/kg	-	-	90	-	-
Sárgarépa	-	-	Ft/kg	110	142	152	137,7	107,1
			Ft/csomó	85	100	120	141,2	120,0
Fejes káposzta	Fehér	-	Ft/kg	55	85	90	163,6	105,9
	Vörös	-	Ft/kg	110	120	120	109,1	100,0
Vöröshagyma	Barna héjú	40-70 mm	Ft/kg	100	106	104	104,0	98,6
		70 mm+	Ft/kg	-	112	114	-	101,8
	Lila héjú	40-70 mm	Ft/kg	200	150	150	75,0	100,0
Fokhagyma	Fokhagyma	45 mm+	Ft/kg	470	500	500	106,4	100,0
			Ft/db	45	65	-	-	-
Meggy	Érdi	17-20mm	Ft/kg	200	280	250	125,0	89,3
	Pándy	17-20mm	Ft/kg	220	275	280	127,3	101,8
	Újfehértói	17-20mm	Ft/kg	-	-	250	-	-
Szilva	nem jelölt	28mm-ig	Ft/kg	-	480	320	-	66,7
Kajsziarack	nem jelölt	30mm+	Ft/kg	400	425	280	70,0	65,9
Őszibarack	fehér húsú	51-61mm	Ft/kg	-	-	350	-	-
		61-67mm	Ft/kg	380	280	400	105,3	142,9
		67-73mm	Ft/kg	-	300	420	-	140,0
	sárga húsú	51-61mm	Ft/kg	350	-	300	85,7	-
		61-67mm	Ft/kg	350	240	350	100,0	145,8
		67-73mm	Ft/kg	-	275	380	-	138,2
Nektarin	nem jelölt	-	Ft/kg	-	400	290	-	72,5
Földieper	-	-	Ft/kg	390	-	-	-	-
Pirosribiszke	-	-	Ft/kg	430	435	500	116,3	114,9
Feketeribiszke	-	-	Ft/kg	-	465	580	-	124,7
Köszméte	-	-	Ft/kg	360	400	480	133,3	120,0
Málna	-	-	Ft/kg	540	560	525	97,2	93,8
Szeder	-	-	Ft/kg	-	1800	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

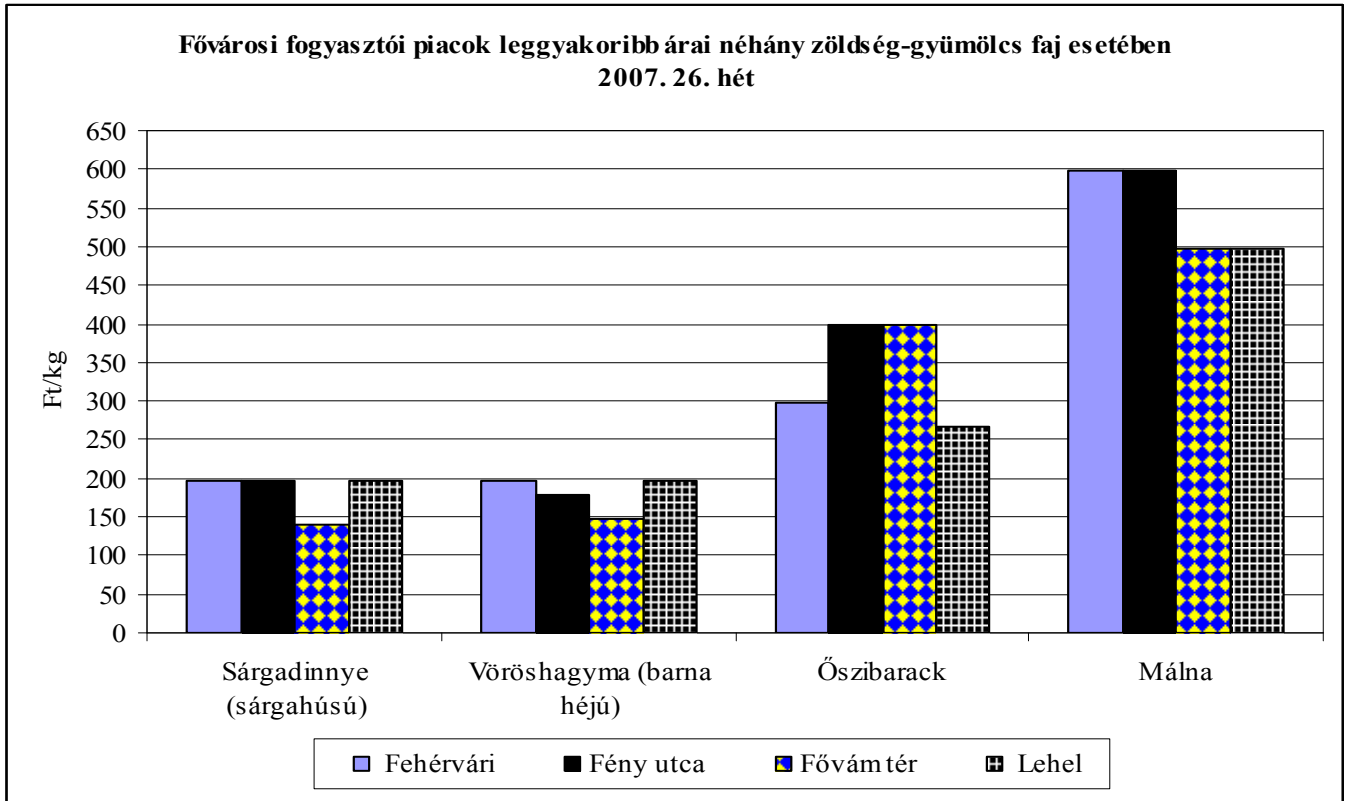
7. táblázat

Az Unióból és a harmadik országokból származó, I. osztályú zöldség-gyümölcs termékek leggyakoribb ára a Budapesti Nagybani Piacon

Faj	Fajta/Típus	Méret	Származási hely	Kiszerelés	2006. 26. hét	2007. 25. hét	2007. 26. hét	2007. 26. hét / 2006. 26. hét [%]	2007. 26. hét / 2007. 25. hét [%]
Sárgadinnye	sárgahúsú	-	Olaszo.	Ft/kg	-	217	135	-	62,3
Görögdinnye	Magvas-Gömbcsíkos	-	Görögo.	Ft/kg	-	120	95	-	79,2
	Magvas-Hosszúcsíkos	-	Görögo.	Ft/kg	155	130	105	67,7	80,8
Vöröshagyma	Barna héjú	40-70 mm	Hollandia	Ft/kg	90	138	-	-	-
			Töröko.	Ft/kg	-	120	-	-	-
		70 mm+	Töröko.	Ft/kg	-	125	110	-	88,0
Szilva	nem jelölt	28-35mm	Olaszo.	Ft/kg	-	400	-	-	-
Kajszibarack	nem jelölt	30mm+	Olaszo.	Ft/kg	560	430	390	69,6	90,7
Őszibarack	fehér húsú	51-61mm	Olaszo.	Ft/kg	520	-	-	-	-
			Spanyolo.	Ft/kg	380	-	-	-	-
	sárga húsú	51-61mm	Olaszo.	Ft/kg	510	203	180	35,3	88,5
			Spanyolo.	Ft/kg	380	-	-	-	-
		61-67mm	Olaszo.	Ft/kg	370	256	197	53,2	76,9
			Spanyolo.	Ft/kg	360	-	-	-	-
Nektarin	fehér húsú	-	Olaszo.	Ft/kg	500	-	-	-	-
			Spanyolo.	Ft/kg	400	-	-	-	-
	sárga húsú	-	Olaszo.	Ft/kg	500	-	-	-	-
			Spanyolo.	Ft/kg	400	-	-	-	-
	nem jelölt	-	Olaszo.	Ft/kg	-	340	343	-	100,7
			Spanyolo.	Ft/kg	450	-	-	-	-
Csemegezőlő	Fehér	-	Chile	Ft/kg	-	693	-	-	-
			Dél-Afrikai Közt	Ft/kg	630	-	-	-	-
			Olaszo.	Ft/kg	900	887	950	105,6	107,1
	Piros	-	Chile	Ft/kg	630	724	-	-	-
			Olaszo.	Ft/kg	-	860	-	-	-
Citrom	-	53-65mm	Argentína	Ft/kg	251	240	240	95,5	100,0
			Spanyolo.	Ft/kg	216	220	225	104,2	102,3
Narancs	Navel	67-80mm	Görögo.	Ft/kg	200	200	190	95,0	95,0
			Spanyolo.	Ft/kg	220	248	250	113,6	101,0
	Valancia late	67-80mm	Görögo.	Ft/kg	200	-	-	-	-
			Spanyolo.	Ft/kg	230	-	-	-	-
Banán	-	-	Costa Rica	Ft/kg	259	217	222	85,9	102,4
			Ecuador	Ft/kg	265	222	222	83,7	100,0
			Egyiptom	Ft/kg	262	-	-	-	-
			Elefántcsontp.	Ft/kg	-	222	-	-	-
			Kolumbia	Ft/kg	261	222	222	84,9	100,0
			Panama	Ft/kg	267	-	-	-	-
			Kamerun	Ft/kg	-	217	211	-	97,2

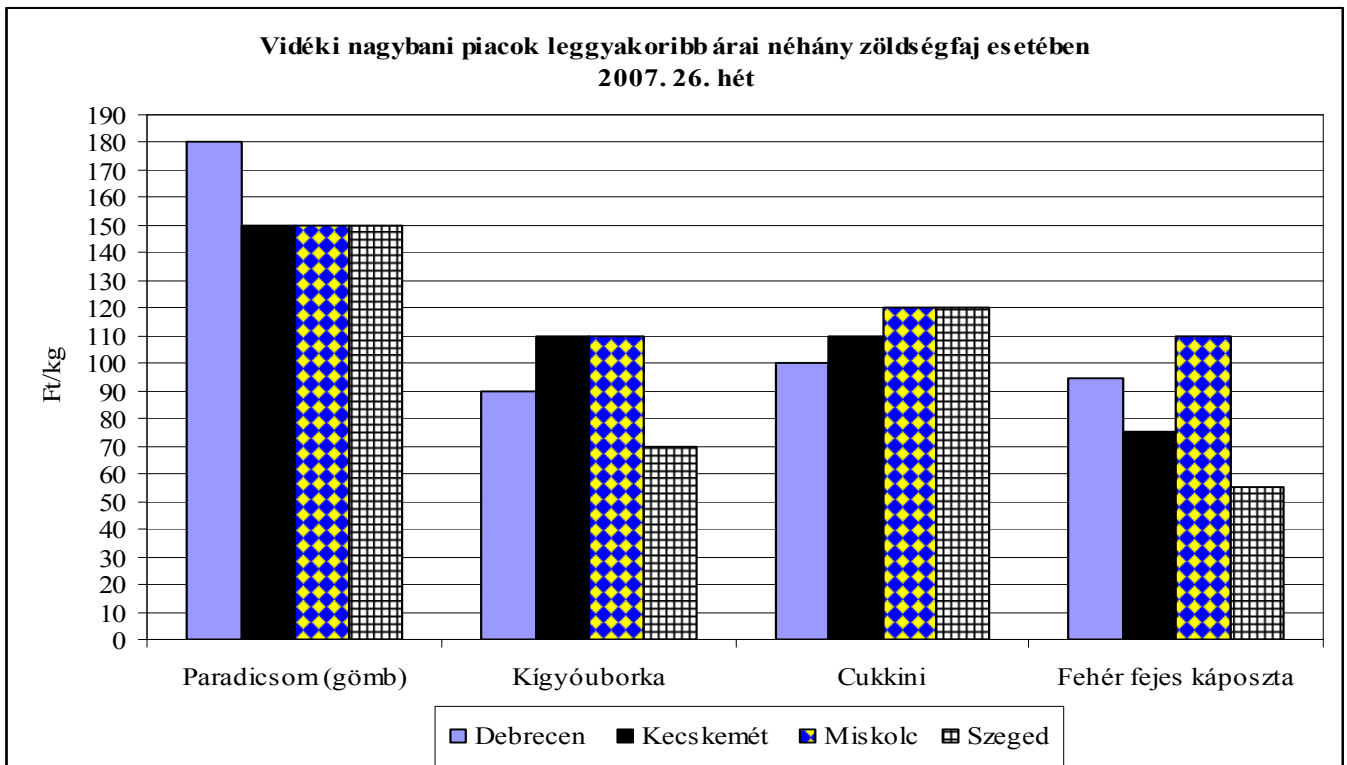
Forrás: AKI PÁIR

6. ábra

Forrás: AKI PÁIR

7. ábra

Forrás: AKI PÁIR

8. táblázat

Zöldség-gyümölcs nettó árak néhány európai nagybani piacon

Ft/kg, db

Termék	Származás	Méret	Kiszerezés	Hamburg		München		Berlin		Székesfehérvár	Székesbányász	Bécs	
				min	max	min	max	min	max			min	max
				2007. 26. hét								2007. 25. hét	
Fejes káposzta	belföldi	primőr	100 kg	49	99	123	148	86	111		belföldi	75	174
Vöröshagyma	spanyol		25 kg	148	168	168	188	193	207		belföldi	100	199
Sárgarépa	belföldi		100 kg	111	160	111	123	138	165		belföldi	87	249
Paradicsom	belga	57-67 mm+	6 kg	206	267	226	267	226	288		belföldi	174	498
Zöldbab	belföldi	zöld	100 kg	444	642	667	741	617	741		belföldi	698	698
Padlizsán	holland		100 kg	370	420	420	444	395	469		belföldi	249	324
Zöldborsó	belföldi		100 kg	444	617	543	617	420	543		belföldi	498	623
Földieper	belföldi	25 mm+	100 kg	494	790	543	839	494	889		belföldi	249	623
Görögdinnye	török		100 kg	49	198	-	-	86	173		török	150	150
Laskagomba	belföldi		1 kg	1111	1234	1111	1234	988	1185		magyar	199	997
Csiperkegomba	belföldi		100 kg	494	988	617	691	494	938		magyar	374	623
Csiperkegomba	lengyel		100 kg	494	938	444	741	444	889		lengyel	548	548
Pirosribiszke	belföldi		100 kg	494	543	593	691	543	691		belföldi	648	748
Meggy	belföldi		100 kg	494	543	494	691	494	691		belföldi	498	1495
Cseresznye	török		100 kg	617	864	494	741	617	988		török	498	797
Őszibarack	olasz	sárgahúsú "AA"	100 kg	-	-	321	346	444	543		olasz	249	498
Málna	belföldi		100 kg	889	1185	988	1679	988	1234		magyar	997	1121
Kajszibarack	spanyol		100 kg	494	593	296	370	444	593		magyar	748	797
Nektarin	spanyol	"A"	100 kg	309	370	247	296	395	494		spanyol	598	598

Termék	Mértékegység	Budapest		Varsó		Lublin		Poznan		Prága		Szlovákia	
		2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét	2007. 25. hét		
Földieper	kg	-	-	184	307	-	-	184	215	-	-	-	-
Málna	kg	351	501	676	1107	307	492	615	738	-	-	-	-
Cseresznye	kg	167	334	369	799	-	-	246	430	-	-	-	-
Meggy	kg	209	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kajszibarack	kg	334	417	295	369	-	-	467	492	324	549	-	-
Salátauborka	kg	108	125	55	74	-	-	111	123	-	-	89	140
Paradicsom	kg	150	209	172	221	203	246	154	184	-	-	229	288
Fejes káposzta	kg	58	83	79	99	92	105	-	-	60	60	59	89
Sárgarépa	kg	111	125	46	114	61	74	-	-	-	-	70*	115*
Vöröshagyma	kg	89	100	92	154	98	148	111	123	96	96	103	133
Fokhagyma	kg	384	417	-	-	553*	553*	523*	553*	-	-	370*	443*
Petrezselyemgyökér	kg	-	-	184	246	148	184	184	191	-	-	148*	258*
Csiperkegomba	kg	278	306	264	338	277	307	231	246	-	-	421	517
Burgonya	kg	-	-	83	95	82	102	82	90	-	-	92	132
Újburgonya	kg	75	92	61	86	86	92	61	61	87	92	-	-

Forrás: ZMP, www.magwien.gy.at

* import